

บทที่ 6

ผลการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดการจัดทำงบประมาณที่ดีและจัดทำงบประมาณของกรุงเทพมหานครซึ่งนำเสนอไว้แล้วในบทก่อนหน้านี ในบทนี้ผู้ศึกษาจะนำเสนอประเด็นที่เชื่อมโยงระหว่างแนวคิดของหลักการงบประมาณที่ดีกับการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครโดยใช้ข้อมูลสัมภาษณ์ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเพียงแง่มุมหนึ่งในการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมเท่านั้น ผู้ศึกษาไม่ได้ทำการวิเคราะห์โดยเชิงลึก เนื่องด้วยข้อจำกัดของเวลา ซึ่งจะมีประเด็นการนำเสนอต่อไปนี้

- ความสอดคล้องของการจัดทำงบประมาณของกรุงเทพมหานครกับหลักการงบประมาณที่ดี
- การพิจารณางบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครกับงบประมาณฐานศูนย์และงบประมาณส่วนเพิ่ม
- ความสอดคล้องของสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครกับการจัดสรรงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร

ความสอดคล้องของการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครกับหลักการงบประมาณที่ดี

ในศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครกับแนวคิดหลักการงบประมาณที่ดี ผู้ศึกษาได้นิยามความหมายของแนวคิดหลักการงบประมาณที่ดีในแต่ละข้อ เพื่อเป็นกรอบในการประเมินลักษณะความเชื่อมโยงการระหว่างการงบประมาณที่ดีและการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อม ของกรุงเทพมหานครดังต่อไปนี้คือ

1. หลักการการณเฏล

นเฎมความหมาย - การวางแผนในการใช้จ่ายล่งหน้าแต่ละปี

- กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนว่าจะใช้จ่ายในแผนงาน/โครงการ
เรื่องใด
- สอดคล้องกับกลยุทธ์ทิศทางการพัฒนา

ในหลักการการณเฏลเป็นหลักการงบประมาณที่ดีที่บอกลงถึงลักษณะของการจัดทำงบประมาณที่ดีที่จะต้องมีการวางแผนล่งหน้าในการใช้จ่ายในแต่ละปีและต้องมีการกำหนดแผนงานและโครงการที่จะใช้งบประมาณอย่างชัดเจน และแผนงานหรือโครงการนั้น ๆ จะต้องมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ทิศทางการพัฒนา

จากการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดทำงบประมาณด้านล่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครกับหลักการการณเฏล พบว่าในขั้นตอนการจัดทำงบประมาณด้านล่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร มีหลักเกณฑ์ที่เป็นแนวทางกำหนดให้หน่วยงานต่าง ๆ ด้านล่งแวดล้อมจะต้องมีการวางแผนล่งหน้าในการใช้จ่าย ซึ่งคือขั้นตอนของการขอการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยงานซึ่งต้องมีการวางแผนการใช้งบประมาณว่าจะขอใช้จ่ายงบประมาณด้านล่งแวดล้อมในกิจกรรมใด เพื่อส่งข้อมูลให้สำนักงานงบประมาณทำการวิเคราะห์ค่าของงบประมาณ

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายการคลัง สำนักล่งแวดล้อม¹ กรุงเทพมหานคร ได้ให้ข้อมูลว่าในทางปฏิบัติว่า การจัดทำงบประมาณด้านล่งแวดล้อมของสำนักล่งแวดล้อมจะต้องมีการวางแผนล่งหน้าประมาณคร่งปี ก่อนที่สำนักงานงบประมาณจะออกปฏิทินงบประมาณ หากไม่มีการวางแผนไว้ก่อนจะไม่สามารถส่งข้อมูลการขอของงบประมาณให้สำนักงานงบประมาณได้ทัน

¹ สัมภาษณ์, ศิริวรรณ ภูพันธ์ศรี, 8 สิงหาคม 2550.

ตัวอย่างที่ 1 แผนงานที่สำนักสิ่งแวดล้อมวางแผนจะทำในปีงบประมาณ 2550

ในแผนงานพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม

1. งานบริหารสวนสาธารณะ	900,862,600 บาท
2. โครงการปรับปรุงสวนวชิรเบญจทัศ	176,000,000 บาท
3. โครงการปรับปรุงสวนลุมพินี	6,990,000 บาท
4. โครงการสร้างสวนสาธารณะในพื้นที่บริเวณ ทะเลสาบคลองจั่น ปิงลำพวยเขตปทุมธานี	16,100,000 บาท
5. งานจัดการคุณภาพอากาศและเสียง	46,442,700 บาท

ที่มา : เอกสารงบประมาณปี งบประมาณ 2550 ศูนย์ข้อมูลกรุงเทพมหานคร

จากตัวอย่างที่ 1 แสดงให้เห็นถึงการวางแผนการใช้จ่ายของสำนักสิ่งแวดล้อม ซึ่งการวางแผนจะกำหนดแผนงานและโครงการต่าง ๆ ที่จะทำ พร้อมกับระบุงบประมาณที่จะนำมาใช้จ่ายในแผนงานและโครงการต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการคลัง สำนักสิ่งแวดล้อม ได้กล่าวว่า ในการจัดทำงบประมาณต้องมีการคำนวณงบประมาณอย่างละเอียดว่าจะต้องตั้งงบประมาณเท่าใด ต้องมีการสำรวจเครื่องมือเครื่องมือ สภาพอุปกรณ์ในการใช้งาน และจะต้องคิดคำนวณ ค่าใช้จ่ายในเรื่องของสวัสดิการ ข้าราชการลูกจ้าง จึงต้องใช้เวลาในการสำรวจ ทำให้อาจเกิดความล่าช้าในการส่งค่าของงบประมาณเนื่องจากต้องรวบรวมคำขอจากหลายหน่วยงานที่สังกัดสำนักสิ่งแวดล้อม

สำหรับประเด็นของหลักคาคการณ์ไกลในเรื่องของแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมจะต้องมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ทิศทางการพัฒนา ผู้ศึกษาได้ข้อสรุปจากสัมภาษณ์ที่สอดคล้องตรงกันจากหลายหน่วยงานดังนี้ คือ

จากการให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการคลัง สำนักสิ่งแวดล้อม² กรุงเทพมหานคร กล่าวว่า การตั้งงบประมาณของหน่วยงานส่วนใหญ่จะตั้งตามแผนพัฒนาของกรุงเทพมหานคร

² สัมภาษณ์, ศิริวรรณ ภูพันธ์ศรี, 16 กันยายน 2550.

ที่ตั้งไว้ในยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ในเรื่องของการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของกรุงเทพมหานคร เป็นต้นซึ่งตามยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร ตามแผนบริหารกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2548-2551 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร ไว้ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 เรื่องการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของเมือง และส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ซึ่งมีเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อความรื่นรมย์ของเมืองให้มีพื้นที่สีเขียวในอัตราส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนประชากร โดยมีตัวชี้วัด อัตราส่วนพื้นที่สีเขียวต่อจำนวนประชากร 3 ตารางเมตรต่อคน และจำนวนพื้นที่สีเขียว 3,000 ไร่

เจ้าหน้าที่ฝ่ายการคลังของ สำนักงานเขตจตุจักร³ ให้ข้อมูลว่า ในการจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายด้านสิ่งแวดล้อมของเขตจตุจักร ส่วนใหญ่จะพิจารณาตั้งค่าใช้จ่ายในงานเดิม ๆ ถ้าเป็นโครงการก็ต้องมีความสอดคล้องกับนโยบาย ถ้าเป็นโครงการที่ไม่เป็นไปตามนโยบายก็จะไม่ค่อยได้รับการพิจารณางบประมาณ หากเป็นโครงการตามนโยบายไม่ต้องขอยังได้รับงบประมาณ ซึ่งตรงกับการให้ข้อมูล ของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ สำนักงานงบประมาณ⁴ กรุงเทพมหานคร ในส่วนของสำนักสิ่งแวดล้อมที่ว่า ในการวิเคราะห์ข้อมูลการของงบประมาณ ของสำนักงานงบประมาณ เพื่อพิจารณา ค่าของงบประมาณของหน่วยงานจะพิจารณาว่าแผนงานที่ของงบประมาณต้องตรงกับนโยบายด้วย

ซึ่งจากคำกล่าวข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่าการจัดทำแผนงานใช้จ่ายงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมจะต้องคำนึงเรื่องความสอดคล้องของแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม กับนโยบายในการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมจึงจะได้รับการจัดสรรงบประมาณ จากข้อมูลของสำนักการคลัง กรุงเทพมหานคร ที่มีการประเมินเรื่องการพัฒนากระบวนการจัดงบประมาณให้สอดคล้องกันกับระดับความสำคัญกับยุทธศาสตร์⁵ โดยการกำหนดตัวชี้วัดจากจำนวนโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปี พ.ศ.2549-พ.ศ.2550 ที่มีความสอดคล้องกับแผนบริหารกรุงเทพมหานคร

³ สัมภาษณ์, จันจิรา จิตสมานักดี, 12 มีนาคม 2551.

⁴ สัมภาษณ์, รัตนา เจริญพานิช, 8 สิงหาคม 2550.

⁵ โครงการประเมินผลตามแผนบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548 - 2551 ระยะครึ่งแผน กรุงเทพมหานคร ธันวาคม 2550 น.10-14

พบว่า โครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ มีความสอดคล้องตามแผน 100% ซึ่งประเมินโครงการได้รวมถึงโครงการที่ทำในด้านสิ่งแวดล้อมด้วย จึงสามารถสรุปได้ว่า การจัดทำงบประมาณของ กทม. ค่อนข้างมีความสอดคล้องกับหลักคาดการณ์ใกล้เคียง เนื่องจากมีการวางแผนงานและงบประมาณรวมถึงมีการวางแผนการใช้จ่ายที่สัมพันธ์กับยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อม

2. หลักดุลยภาพ

นิยามความหมาย - ใช้งบประมาณไม่ขาดดุลยาวนานต่อเนื่อง

- รายจ่ายสอดคล้องกับรายรับ ไม่ใช้จ่ายเกินความสามารถทางเศรษฐกิจ

หลักดุลยภาพเป็นหลักการงบประมาณที่ดีซึ่งเป็นหลักที่ว่าในการจัดทำงบประมาณจะต้องไม่ต้องไม่ตั้งงบประมาณให้ขาดดุลยาวนาน และรายจ่ายต้องไม่เกินความสามารถทางเศรษฐกิจ จากการศึกษาระบบการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครพบว่า กรุงเทพมหานครมีหลักเกณฑ์ในการจัดทำงบประมาณที่เป็นไปตาม ตามข้อบัญญัติกรุงเทพ เรื่องวิธีงบประมาณ พ.ศ.2529 หมวดที่ 2 ลักษณะของงบประมาณ ข้อที่ 8 ระบุว่า การจัดงบประมาณ ห้ามมิให้ตั้งรายจ่ายประจำสูงกว่ารายได้ประจำ เว้นแต่รายจ่ายพิเศษจากเงินจ่ายสะสมจ่ายขาดที่สภากรุงเทพมหานครได้ให้ความเห็นชอบแล้ว หรือรายจ่ายพิเศษจากเงินกู้ ดังนั้น การจัดทำงบประมาณของกรุงเทพมหานครจะต้องถือหลักปฏิบัติตามข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานครที่จะต้องใช้งบประมาณรายรับเพื่อกำหนดงบประมาณรายจ่าย การจัดทำงบประมาณจึงเริ่มจากกระบวนการประมาณการรายรับของงบประมาณในปีนั้น ๆ ก่อน เมื่อได้ตัวเลขประมาณการรายรับแล้วจึงนำมากำหนดเป็นกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่าย ดังนั้นในการพิจารณางบประมาณจึงมีลักษณะที่ต้องมีความสมดุลกับระหว่างรายรับกับรายจ่าย ทำให้การตั้งงบประมาณเกินดุลไม่สามารถทำได้

ตารางแสดงที่ 6.1

เปรียบเทียบงบประมาณรายรับกับงบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-พ.ศ. 2550

ปีงบประมาณ /พ.ศ	งบประมาณรายรับ/ บาท	งบประมาณรายจ่าย/บาท
ปี พ.ศ 2546	27,505,198,000	27,343,535,000
ปี พ.ศ 2547	29,510,742,000	29,340,566,000
ปี พ.ศ 2548	31,497,447,000	31,497,447,000
ปี พ.ศ 2549	35,586,051,000	35,388,604,000
ปี พ.ศ 2550	39,706,858,400	39,508,478,000

จากข้อมูลซึ่งแสดงในตารางที่ 6.1 แสดงให้เห็นว่าการจํานวนงบประมาณรายรับเมื่อเทียบกับงบประมาณรายจ่ายในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ.2546-พ.ศ.2550 งบประมาณรายจ่ายมีจํานวนน้อยกว่ารายรับทุกปี ซึ่งเป็นผลจากนโยบายงบประมาณของกรุงเทพมหานครที่จัดทำในลักษณะสมดุล สำหรับในส่วนของการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำงบประมาณของกรุงเทพมหานคร ก็มีลักษณะที่คล้อยตามจัดสรรงบประมาณโดยรวมของกรุงเทพมหานคร ซึ่งหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมจะได้รับการจัดสรรงบประมาณตามกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการพิจารณากำหนดกรอบวงเงินหลักจากที่มีการประมาณการรายรับแล้ว หน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมเองไม่สามารถที่จะกำหนดงบประมาณรายจ่ายให้มากกว่าวงเงินงบประมาณที่ได้รับ

จากการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ⁶ สำนักงบประมาณ กรุงเทพมหานครในส่วนของสำนักสิ่งแวดล้อม ได้ให้ข้อมูลว่า การพิจารณาค่าของงบประมาณของสำนักงบประมาณให้หน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมหนึ่ง จะต้องมีการพิจารณาถึงกรอบวงเงินของ

⁶ สัมภาษณ์, รัตนา เจริญพานิช, 8 สิงหาคม 2550.

หน่วยงานนั้น ๆ จะต้องอยู่ภายในจำนวนที่ได้รับการสรร ดังนั้นการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมจึงถูกหลักเกณฑ์กำหนดไว้ให้จำเป็นที่จะต้องจัดทำงบประมาณในแนวทางที่สอดคล้องกับหลักคุณภาพ

3. หลักประชาธิปไตย

- นิยามความหมาย - เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับรู้การใช้จ่ายเงินงบประมาณ
- การจัดสรรงบประมาณโปร่งใส ตรวจสอบได้
 - การตรวจสอบทำได้ทั้งจากภายในและภายนอก

หลักการประชาธิปไตยเป็นหลักการที่ดีของงบประมาณซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนรับรู้ในการใช้จ่ายเงินงบประมาณของภาครัฐ ซึ่งต้องมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร จากการศึกษาการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ขั้นตอนจากฝ่ายการคลังของหน่วยงานซึ่งใช้งบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมจนถึงสำนักงบประมาณกรุงเทพมหานคร พบว่ากระบวนการจัดทำ งบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมยังมีช่องทางที่จำกัดในการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางตรง ซึ่งตามกระบวนการจะเป็นการตรวจสอบภายในกันเองว่าการจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางเกี่ยวกับการเสนองบประมาณที่สำนักงบประมาณจัดทำขึ้นหรือไม่ การมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำงบประมาณสิ่งแวดล้อมจากภายนอก เกิดขึ้นโดยการมีส่วนร่วมทางอ้อมผ่านสภาเขต ซึ่งเป็นตัวแทนจากประชาชนของเขตนั้น ๆ จากการสัมภาษณ์ในประเด็นเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมหรือการเสนอโครงการหรือแผนงานตามความต้องการของประชาชน หัวหน้าฝ่ายการคลัง⁷ สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร ได้ให้ข้อมูลว่า การสร้างแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการเรียกร้องของประชาชนนั้น ส่วนมากจะเกิดขึ้นในระดับของเขตโดยสภาเขต จะมี สข. เป็นเสมือนกระบอกเสียงให้แก่ประชาชน โดย สข.จะทำหน้าที่ให้การแนะนำการจัดสรรงบประมาณแก่เขต

⁷ สัมภาษณ์ ศิริวรรณ ภูพันธ์ศรี วันที่ 16 กันยายน 2550

จากการให้ข้อมูลของฝ่ายการคลัง สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์⁸ ซึ่งกล่าวถึงการมีส่วนร่วมของสภาเขตว่า ในการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อผ่านสภาเขตจะได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณ เนื่องจากสภาเขตจะได้รับเรื่องร้องเรียนมาจากประชาชน แต่โดยส่วนใหญ่แล้วก็จะได้รับการพิจารณาตามที่เขตเสนอไป

จากการศึกษาของ เอนก ตุงคบดี ในเรื่อง การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนการจัดเตรียมงบประมาณของกรุงเทพมหานคร⁹ พบว่า ในการจัดเตรียมงบประมาณของกรุงเทพมหานครมีปัญหาและอุปสรรคในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านตัวแทนระดับท้องถิ่น ซึ่งคือสมาชิกสภาเขต เนื่องจากปัญหาและอุปสรรคด้านโครงสร้างและการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ทำให้สมาชิกสภาเขตมีบทบาทน้อยและไม่สามารถคำนอำนาจหรือไม่สามารถให้คุณให้โทษใดแก่ผู้อำนวยการเขตหรือสำนักงานเขตได้ แม้ว่าจะเป็นผู้ที่สัมผัสเข้าใจปัญหาและความต้องการของประชาชนมากที่สุด

จากข้อมูลข้างต้นจะพบว่าการทำงานงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครยังคงเป็นเรื่องห่างไกลสำหรับประชาชนโดยทั่วไป และยังมีความไม่ชัดเจนในเรื่องสถานะบทบาทของ สข.ที่มีต่อการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร จึงทำให้กระบวนการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมไม่มีความสอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

4. หลักประสิทธิภาพ

นิยามความหมาย - การใช้งบประมาณอย่างประหยัด

- มีการคำนวณต้นทุนในการใช้จ่าย

- ใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด

⁸ สัมภาษณ์, บุษยา เนาวนุตตร, 26 พฤษภาคม 2551.

⁹ เอนก หุตุงคบดี งานวิจัยเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนการจัดเตรียมงบประมาณของกรุงเทพมหานครในการบริหารเมือง : กรุงเทพมหานคร” โดย พัชรีย์ สีโรรส และ อรทัย ก๊กผล โครงการปริญญาโทสำหรับนักบริหาร, 2543

หลักประสิทธิภาพเป็นหลักการงบประมาณที่ดีที่ให้ความสำคัญกับการใช้จ่ายเงินที่ประหยัดและมีการคำนวณต้นทุนในการใช้จ่ายเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้งบประมาณจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักการงบประมาณที่ดีเรื่องประสิทธิภาพกับการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร

ผู้ศึกษาพบว่าเรื่องประสิทธิภาพการใช้จ่ายแทรกอยู่ในขั้นตอนของการจัดทำคำของบประมาณของหน่วยงานและการพิจารณาคำขอของงบประมาณ ซึ่งโดยกระบวนการจัดทำงบประมาณสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครได้มีการระบุเรื่องเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการจัดทำคำขอของงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งเป็นแนวทางในการพิจารณาของและจัดสรรงบประมาณของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายในด้านสิ่งแวดล้อมด้วย

ตัวอย่างที่ 2 :ราคากลางที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์ทั่วไปในการจัดทำคำขอของงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2551

หมวด : ค่าอุปกรณ์ในการรักษาความสะอาด

- รถเก็บขยะมูลฝอยขนาดเล็ก ให้คันละ 5,000 บาท
- รถเก็บขนขยะมูลฝอยขนาดใหญ่คันละ 9,200 บาท
- เรือเก็บมูลฝอยให้ลำละ 3,000 บาท

ที่มา : เอกสารหลักเกณฑ์ทั่วไปในการจัดทำคำขอของงบประมาณประจำปี พ.ศ.2551

จากตัวอย่างที่ 2 จะแสดงให้เห็นว่าหลักเกณฑ์ในการขอของงบประมาณรายจ่ายจะมีการกำหนดราคาของการจัดซื้ออุปกรณ์ในการรักษาความสะอาดเพื่อไม่ให้หน่วยงานตั้งราคาเกินกำหนด ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายการคลัง เขตจตุจักร และ ฝ่ายการคลัง สำนักสิ่งแวดล้อม และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ ของสำนักงบประมาณ ได้ให้ข้อมูลที่ตรงกันว่า ในกระบวนการจัดทำงบประมาณจะใช้หลักเกณฑ์ในเอกสารหลักเกณฑ์ทั่วไปในการจัดทำคำขอของงบประมาณประจำปีเป็นหลักในการจัดทำงบประมาณเพื่อของงบประมาณและพิจารณางบประมาณซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าเป็นการควบคุมการใช้จ่ายในการจัดทำงบประมาณของด้านสิ่งแวดล้อมได้ในระดับหนึ่ง

แต่ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงการใช้งบประมาณที่มีประสิทธิภาพได้ เนื่องจากความหมายที่จำกัดความในการทดสอบความสัมพันธ์เรื่องประสิทธิภาพหมายถึงการใช้จ่ายที่ประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด การตั้งราคากลาง เป็นการประมาณราคาซึ่งไม่ใช่เป็นการคำนวณจากต้นทุนอย่างแท้จริง

จากการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการคลัง¹⁰ เขตจตุจักร ได้ให้ข้อมูลว่าในการตั้งราคาตามหลักเกณฑ์ ในบางครั้งได้ราคาที่ถูกลงกว่า ราคาที่อยู่ในหลักเกณฑ์การจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อม เพราะว่าบางครั้งสามารถจัดซื้อได้ถูกลงกว่า จากการให้สัมภาษณ์ ฝ่ายการคลัง¹¹ สำนักสิ่งแวดล้อม ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งราคาค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อมว่า ในการคำนวณค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อมจะตั้งงบประมาณตามราคาที่สามารถขยับได้ในเอกสารขออนุญาตในการจัดทำ ซึ่งจะบอกถึงราคากลางหรืออัตราค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้ในการจัดซื้อจัดจ้างในที่นี้เพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพและประหยัด จะมีการเปรียบเทียบราคาที่เหมาะสม หากมีการจัดซื้อจัดจ้าง เกินกว่า 100,000 บาท จะมีการสอบราคาขาย และจะมีการจัดประมูลโครงการที่เกิน 200,000 บาท เพื่อหาผู้รับเหมาที่ให้ราคาที่เหมาะสม ปัจจุบันมีการใช้ระบบการจ้างเหมาเอกชนมาดำเนินการ ซึ่งลดภาระเรื่องการบริหารบุคคลได้มาก ซึ่งระบบการจ้างเหมาจะมีผลต่อระบบบัญชีหมวดการทำงานงบประมาณ เพราะการจัดทำงบประมาณในหมวดของงบลงทุนจะเปลี่ยนไปอยู่หมวดรายจ่ายอื่น

จากการศึกษาของ อูษา รุ่งรัตนไพบูลย์¹² เรื่องประสิทธิภาพการจัดเก็บขยะมูลฝอยของเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยวิธีการกำหนดเชิงเส้น ซึ่งได้รับผลการศึกษาว่าเมื่อเปรียบเทียบ การจัดการขยะระหว่างเก็บตามสภาพที่แท้จริงกับ ความสามารถของรถเก็บขยะที่แท้จริง จะมีต้นทุนรวมรวม 24,683.59 บาทต่อวัน ซึ่งต่ำกว่าเก็บตามความสามารถของรถซึ่งมีต้นทุนโดยรวม 39,676.95 บาท ดังนั้นการเก็บตามสภาพที่แท้จริงจะเหมาะสมกว่า ซึ่งการใช้รถผิดประเภทจะทำให้ต้นทุนสูงขึ้น ซึ่งจากศึกษาในเขตดินแดง พบว่าการเก็บขยะของเขตดินแดงยังไม่มีประสิทธิภาพ ต้องมีการแก้ปัญหา โดยการนำรถเก็บขยะมาใช้ที่เหมาะสม

¹⁰ สัมภาษณ์, จันจิรา จิตสมานภักดี, 12 มีนาคม 2551.

¹¹ สัมภาษณ์, ศิริวรรณ ภูพันธ์ศรี, 16 กันยายน 2550.

¹² อูษา รุ่งรัตนไพบูลย์, “ประสิทธิภาพการจัดเก็บขยะมูลฝอยในเขตดินแดง กทม. โดยวิธีการกำหนดเชิงเส้น” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546) บทคัดย่อ

จากข้อมูลข้างต้นผู้เขียนจึงได้ข้อสรุปว่าในการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมมีการพิจารณาการของบประมาณโดยคำนึงถึงความประหยัดซึ่งมีการคำนวณราคาโดยการประมาณที่ไม่ทำให้เกิดการใช้จ่ายที่สูงเกินไป แต่ในเรื่องของควมมีประสิทธิภาพของการใช้จ่ายเป็นเรื่องของการบริหารงบประมาณของหน่วยงานผู้ใช้งบประมาณแต่ละหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งอยู่นอกเหนือการควบคุมค่าใช้จ่ายจากกระบวนการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของ กทม.

5. หลักสารัตถประโยชน์

- นิยามความหมาย - ต้องมีการกำหนดรายจ่ายไว้เพื่อการลงทุน
- ใช้งบประมาณโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ในปัจจุบันและอนาคต

หลักสารัตถประโยชน์เป็นหลักงบประมาณที่ดีที่คำนึงถึงการจัดทำงบประมาณต้องมีการกำหนดรายจ่ายไว้เพื่อการลงทุนซึ่งเป็นการคำนึงถึงผลประโยชน์ในอนาคต จากการศึกษาความสัมพันธ์ของหลักการสารัตถประโยชน์กับการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร พบว่า กรุงเทพมหานคร ได้มีการตระหนักในเรื่องของการกำหนดให้มีลงทุนในทุกปีงบประมาณ และได้มีการกำหนดไว้ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ในเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรและการบริหารงบประมาณ¹³ โดยมีตัวชี้วัด คือ งบลงทุนต่องบประมาณทั้งหมด โดยมีเป้าหมายให้บต่อการลงทุน เป็น 25% ในปี พ.ศ. 2549 และ 30% ในปี พ.ศ.2550 จากผลการประเมินพบว่า ทำได้ต่ำกว่าเป้าหมาย คือ ปี พ.ศ.2549 ทำได้ 20.7% ในปี พ.ศ.2550 ทำได้ 26.24% ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กรุงเทพมหานครมีความพยายามที่จะให้ในการจัดงบประมาณโดยรวมให้มีสัดส่วนของการลงทุนมากยิ่งขึ้น

¹³ โครงการประเมินผลตามแผนบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548-2551 ระยะครึ่งแผน กรุงเทพมหานคร ธันวาคม 2550 น.10-13

ตารางที่ 6.2
เปรียบเทียบงบลงทุนและงบดำเนินการของกรุงเทพมหานคร
ในปีงบประมาณพ.ศ. 2546- พ.ศ. 2550

งบประมาณ/ พ.ศ.	งบลงทุน จำนวน/ ร้อยละ	งบดำเนินการ จำนวน/ร้อยละ	รวม จำนวน/ร้อยละ
2546	8,851,365,810 (32.78%)	18,148,634,190 (67.22%)	27,000,000,000 (100%)
2547	9,127,097,070 (31.47%)	19,872,902,930 (68.53%)	29,000,000,000 (100%)
2548	10,180,677,000 (32.84%)	20,819,323,000 (67.16%)	31,000,000,000 (100%)
2549	11,085,477,300 (31.67%)	23,914,522,700 (68.33%)	35,000,000,000 (100%)
2550	9,719,800,200 (24.92%)	29,280,199,800 (75.08%)	39000,000,000 (100%)

จากตารางที่ 6.2 แสดงให้เห็นว่าการจัดทำงบประมาณของกรุงเทพมหานครโดยรวมมี
การกำหนดสัดส่วนงบการลงทุนไว้ทุกปี โดยสัดส่วนในของงบประมาณ ดำเนินการจะมีมากกว่า
งบประมาณในการลงทุน

ตารางที่ 6.3
เปรียบเทียบงบลงทุนและงบดำเนินการของสำนักกระบายน้ำ
ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2546- พ.ศ. 2550

ปีงบประมาณ/ พ.ศ.	งบลงทุน/จำนวน	งบดำเนินการ/จำนวน	รวม/ จำนวน
2546	1,636,690,800	1,027,202,200	2,663,893,000
2547	1,633,045,800	1,135,593,200	2,768,639,000
2548	1,583,613,100	1,135,947,900	2,719,561,000
2549	1,531,917,300	1,398,699,100	2,930,616,400
2550	1,982,196,900	1,599,024,700	3,581,221,600

ตารางที่ 6.4
เปรียบเทียบงบลงทุนและงบดำเนินการของสำนักสิ่งแวดล้อม
ในปีงบประมาณ พ.ศ.2549-พ.ศ. 2550

ปีงบประมาณ/ พ.ศ.	งบลงทุน/จำนวน	งบดำเนินการ/จำนวน	รวม/ จำนวน
2549	385,742,400	2,936,538,300	3,295,280,700
2550	490,387,400	3,698,907,800	4,189,295,200

สำหรับการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาถึงข้อมูลงบประมาณพบว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรง เช่น สำนักสิ่งแวดล้อม สำนักกระบายน้ำ เป็นต้น มีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายด้านสิ่งแวดล้อม ในส่วนของงบลงทุนไว้ทุกปี ซึ่งสัดส่วนของงบลงทุนซึ่งแสดงจากข้อมูลของ ตารางที่ 6.3 และ ตารางที่ 6.4 พบว่า สำนักกระบายน้ำและสำนัก

สิ่งแวดล้อมมีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายในส่วนของงบลงทุนและมีอัตราส่วนของงบลงทุนมากกว่างบประมาณรายจ่ายในการดำเนินการ

สำหรับหลักการงบประมาณที่ดีในหลักสารัตถประโยชน์ในประเด็นการใช้งบประมาณ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ในปัจจุบันและอนาคต การจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร มีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นงบรายจ่ายดำเนินการซึ่งเป็นการใช้จ่ายเพื่อแผนงานและโครงการในปัจจุบัน และงบลงทุนสำหรับโครงการของกรุงเทพมหานครที่เป็นการใช้งบประมาณเพื่ออนาคต กรุงเทพมหานครได้มีการกำหนดโครงการลงทุนไว้เพื่อประโยชน์ในระยะยาว เช่น โครงการสร้างโรงบำบัดน้ำเสียเพื่อครอบคลุมการบำบัดน้ำเสียได้ทุกพื้นที่ โครงการสร้างแนวป้องกันน้ำท่วมริมแม่น้ำเจ้าพระยา คลองบางกอกน้อย คลองมหาสวัสดิ์เพื่อลดพื้นที่น้ำท่วมในอนาคต แสดงให้เห็นว่ามีการใช้งบประมาณเพื่อประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมทั้งในอนาคตและปัจจุบัน ผู้ศึกษาจึงสรุปจากข้อมูลข้างต้นว่า การจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมค่อนข้างมีความสอดคล้องกับหลักสารัตถประโยชน์

6. หลักความยุติธรรม

นิยามความหมาย - ใช้งบประมาณในโครงการที่เร่งด่วนกว่า

- จัดงบประมาณสอดคล้องกับลำดับความสำคัญ

หลักความยุติธรรมเป็นหลักการจัดสรรงบประมาณที่ดี ในความหมายการจำกัดความของผู้ศึกษา คือ ในการทำงานงบประมาณที่ดีจะต้องมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญ ในการใช้งบประมาณไปในแผนงานหรือโครงการที่มีความเร่งด่วนกว่า ซึ่งในความหมายนี้จะนำมาใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักความยุติธรรมกับการจัดสรรงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาขั้นตอนการจัดทำงบประมาณในขอบเขตของการจัดทำตั้งแต่ฝ่ายการคลังของสำนักงานเขตจนถึงสำนักงบประมาณ จะพบว่า ในกระบวนการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร จะมีการกำหนดให้หน่วยงานต่าง ๆ จัดทำค่าของงบประมาณโดยการเรียงลำดับความสำคัญโครงการหรือแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมในขั้นตอนของการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งในการเรียงลำดับนี้ จะจัดเรียงลำดับเฉพาะรายจ่ายเพื่อการลงทุน คือ ค่าที่ดินสิ่งก่อสร้าง และค่าครุภัณฑ์

จากตัวอย่างที่ 6.1 แสดงให้เห็นถึงการจัดลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมในรายการค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างและค่าครุภัณฑ์งานระบายน้ำของเขตสัมพันธวงศ์ ซึ่งเรียงลำดับรายการที่สำคัญเร่งด่วนมากขึ้นก่อน

ตัวอย่างที่ 6.1 การเรียงลำดับความสำคัญในใบคำขอของงบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ.2552 ของสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ (เฉพาะงานด้านสิ่งแวดล้อม)

ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

งานระบายน้ำฯ

1.ปรับปรุงท่อระบายน้ำซอยเยาวราช 2 (ตรอกไทร)จากถนนเยาวราช

ถึงถนนผดุงด้าว (1,542,000.00 บาท)

2.ปรับปรุงท่อระบายน้ำและทางเท้าซอยเจริญพานิชย์ ถนนทรงวาด

ถึงซอยวานิช 2 (2,263,000.00)

3. ปรับปรุงท่อซอยเยาวราช 7 ถนนเยาวราชถึงถนนทรงสวัสดิ์

(784,000.00)

ค่าครุภัณฑ์งานระบายน้ำ

1.รถบรรทุก (ดีเซล) ขนาด 2 ตัน 6 ล้อ 1 คัน

ที่มา : เอกสารการเรียงลำดับความสำคัญในใบคำขอของงบประมาณรายจ่ายปี 2552 ของสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์

จากการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ¹⁴ สำนักงานงบประมาณ กรุงเทพมหานคร ในส่วนของสำนักสิ่งแวดล้อม ได้ให้ข้อมูลในประเด็นเรื่องการจัดลำดับความสำคัญในการพิจารณางบประมาณว่า ในการวิเคราะห์งบประมาณ จะนำข้อมูลจากการ

¹⁴ สัมภาษณ์, รัตนา เจริญพานิช, 28 พฤษภาคม 2551.

เรียงลำดับความสำคัญของโครงการหรือแผนงานต่าง ๆ ที่หน่วยงานจัดทำส่งมาที่สำนักงานงบประมาณ กรุงเทพมหานคร นำมาใช้เป็นแนวทางหนึ่งในการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งโดยปกติแล้วก็จะพิจารณาไปตามที่หน่วยงานเรียงลำดับมาให้ เพราะเชื่อว่าหน่วยงานจะมีความเข้าใจปัญหาในพื้นที่มากกว่า สำนักงานงบประมาณก็จะพิจารณาไปตามลำดับซึ่งอยู่ในกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่าย สำหรับเหตุผลในการจัดลำดับของหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมจะต้องไปชี้แจงเหตุผลในการพิจารณางบประมาณของสภากรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาเรื่องการจัดลำดับความสำคัญในการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาพบว่า การเรียงลำดับความสำคัญในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานเป็นไปตามการนิยามความสำคัญที่แตกต่างกัน ซึ่งมีปัจจัยในการเรียงลำดับที่สำคัญใน 2 ประเด็น คือ

1. การเรียงลำดับตามความจำเป็นเร่งด่วนของหน่วยงาน ซึ่งหน่วยงานจะสำรวจปัญหาและความจำเป็นในการใช้จ่ายงานด้านสิ่งแวดล้อม
2. การเรียงลำดับเป็นไปตามแผนพัฒนาหรือนโยบายการพัฒนาของผู้ว่ากรุงเทพมหานคร

ผู้ศึกษาสรุปจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งแสดงให้เห็นมุมมองดังต่อไปนี้คือ

จากการสัมภาษณ์ ฝ่ายการคลัง¹⁵ เขตสัมพันธวงศ์ กล่าวว่า ในการเรียงการเรียงลำดับการจัดสรรงบประมาณให้กับแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม ก่อนอื่นก็ต้องดูว่านโยบายของกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญกับเรื่องไหนถ้าเป็นเรื่องที่เป็นไปตามนโยบายก็นำเรื่องนั้นขึ้นก่อน ในการจัดทำงบประมาณรายจ่าย ก็ต้องลงไปดูพื้นที่ว่ามีปัญหาอะไรเร่งด่วน และจะนำมาพิจารณาว่าปัญหาอะไรที่ควรจะทำก่อน แล้วมาเรียงลำดับความสำคัญ

¹⁵ สัมภาษณ์, บุษยา เนาวบุต, 26 พฤษภาคม 2551.

จากการสัมภาษณ์ ฝ่ายการคลัง¹⁶ ของสำนักสิ่งแวดล้อม ในการพิจารณารายจ่าย จะดูที่ความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วน อย่างเช่น เรื่องขยะเป็นกิจกรรมที่ต้องทำทุกวันเพราะมีขยะให้ต้องจัดเก็บทุกวัน ถ้าไม่ทำก็จะเกิดความเดือดร้อนได้ ดังนั้นงบประมาณด้านขยะจึงเพิ่มขึ้น เพราะว่าเป็นงานที่เร่งด่วน สำนักสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานยุทธศาสตร์ บางครั้งก็ต้องมีการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งก็จะจัดสรรให้แก่ทุกเขตไม่เท่ากัน เนื่องจากจะคำนึงถึงสภาพพื้นที่ของเขตนั่น ๆ และปัญหาความเร่งด่วนเป็นสำคัญ

จากการสัมภาษณ์ ฝ่ายการคลัง¹⁷ สำนักงานเขตจตุจักร ให้ข้อมูลว่า การจัดเรียงลำดับความสำคัญจะทำเฉพาะรายจ่ายที่เกี่ยวกับการลงทุน ในบางครั้งการเรียงลำดับงานก็มีความสำคัญเท่ากัน ที่เรียงลำดับไปก็มีความสำคัญหมดทุกงาน

จากข้อมูลสัมภาษณ์ที่น่าเสนอข้างต้น ผู้ศึกษาสามารถสรุปความสัมพันธ์ในหลัก ยุติธรรมกับการจัดสรรงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมได้ว่า ในการจัดสรรงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครมีลักษณะของการยุติธรรมอยู่ คือ มีการเรียงความสำคัญ แต่ในการเรียงลำดับความสำคัญในแผนงานต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องยังคงไม่ชัดเจนเนื่องจากมีการนิยามความสำคัญต่างกันและยังคงมีปัญหาการเรียงลำดับความสำคัญในกรณีที่ไม่สามารถแยกแยะความงานที่สำคัญของงานได้ นอกจากนี้การจัดลำดับความสำคัญมีปัจจัยในการเรียงลำดับที่ขึ้นอยู่กับทำให้ความสำคัญของผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเป็นการจัดลำดับความสำคัญทางการเมือง นอกเหนือจากความจำเป็นที่เร่งด่วน

การพิจารณางบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครกับงบประมาณฐานศูนย์และงบประมาณส่วนเพิ่ม

การศึกษาในเรื่องการพิจารณางบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครกับงบประมาณฐานศูนย์และงบประมาณส่วนเพิ่มนี้ เพื่อต้องการทราบถึงแนวคิดเรื่องพิจารณางบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร ซึ่งตามแนวคิดงบประมาณฐานศูนย์ จะมีวิธีการ

¹⁶ สัมภาษณ์, ศิริวรรณ ภูพันธ์ศรี, 16 กันยายน 2550.

¹⁷ สัมภาษณ์, จันจิรา จิตสมานักดี, 12 มีนาคม 2551.

ในการพิจารณางบประมาณ คือ ในการจัดทำงบประมาณจะพิจารณาค่าใช้จ่ายที่มีอยู่และค่าใช้จ่ายของโครงการใหม่ ซึ่งมีข้อดีในเรื่องของการวางแผนและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ แต่มีความยุ่งยากในการทำเอกสาร ส่วนงบประมาณส่วนเพิ่มจะคิดงบประมาณเฉพาะส่วนที่เพิ่มเติมขึ้นมา ซึ่งง่ายต่อการจัดทำแต่จะไม่เห็นความสัมพันธ์ในการใช้จ่าย

จากการศึกษาขั้นตอนการจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมพบว่าในการพิจารณางบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมจะใช้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอของงบประมาณเป็นแนวทางในการจัดทำโดยคิดคำนวณราคาต่อหน่วยตามหลักเกณฑ์ ในการพิจารณางบประมาณให้กับกิจกรรมหนึ่ง ๆ จะคิดคำนวณกับหน่วยของสิ่งของที่ใช้กับราคากลาง ในการคำนวณงบประมาณของแต่โครงการจะคำนวณว่าในโครงการนั้น ๆ ต้องใช้อุปกรณ์อะไรบ้างจำนวนเท่าไร ซึ่งต่อไปก็จะคำนวณใหม่ทั้งหมด

จากการให้สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ¹⁸ ของสำนักงานงบประมาณด้านของสำนักสิ่งแวดล้อม ได้ให้ข้อมูลว่าถึงวิธีการวิเคราะห์งบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันส่วนใหญ่จะมีการคิดแบบฐานศูนย์ไม่ได้คิดแบบส่วนเพิ่มมีน้อยมากแทบจะไม่มี เวลาคิดงบประมาณ จะมีวิธีในการคิดงบประมาณรายจ่าย เช่น คิดเรื่องค่าขยะก็จะใช้ปริมาณขยะไปคูณกับค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์ ก็จะออกมาเป็นงบประมาณที่จัดสรรให้ โดยจะคิดจากฐานศูนย์เกือบทั้งหมด

จากการสัมภาษณ์ฝ่ายการคลัง สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์¹⁹ ได้กล่าวถึง การจัดทำงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของเขตว่า การของบประมาณก็จะของบประมาณของทั้งโครงการแต่ในการจัดทำงบประมาณจะเป็นการทำก่อนการใช้งบประมาณ 1 ปี พอถึงช่วงที่ใช้งบประมาณจริงอาจจะมีความเปลี่ยนแปลงของราคาค่าใช้จ่ายเพิ่มซึ่งก็จะต้องขอใหม่ในประเด็นนี้ ซึ่งก็ต้องคิดงบประมาณไปใหม่

¹⁸ สัมภาษณ์, รัตนา เจริญพานิช, 28 พฤษภาคม 2551.

¹⁹ สัมภาษณ์, บุษยา เนาวบุตร, 26 พฤษภาคม 2551.

นอกจากแนวคิดงบประมาณแบบฐานศูนย์แล้วจากการศึกษายังมีการจัดสรรงบประมาณอีกประเภทหนึ่งคือ การให้เงินจำนวนเท่าเดิมกับโครงการที่ทำกิจกรรมทุกปีโดยทุกปีจะได้เป็นจำนวนเท่าเดิม เช่น โครงการแปรรูปเศษอาหารเป็นขยะหอม ของเขตสัมพันธวงศ์ จะได้เงินงบประมาณจำนวนเท่าเดิมทุกปี จำนวน 50,000 บาท ซึ่งหน่วยงานผู้ใช้งบประมาณจะต้องไปบริหารงบประมาณให้อยู่ภายในจำนวนเงิน 50,000 บาท

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ สำนักงบประมาณ ในส่วนสำนักสิ่งแวดล้อม ได้กล่าวว่า การพิจารณางบประมาณส่วนใหญ่จะดูงบประมาณปีก่อน ๆ เป็นฐานให้เท่าไรก็จะให้เท่าเดิม แต่ก็มีรายจ่ายบางอย่างที่ต้องเพิ่มขึ้นทุกปี เช่นในเรื่องของเงินเดือน เป็นต้น จากคำสัมภาษณ์สะท้อนการพิจารณาของสำนักงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมว่าพิจารณาจากงบประมาณที่ให้อีกปีก่อน ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สิริินทร อินทร์สวาท ในเรื่องการจัดทำงบประมาณของกรุงเทพมหานคร และการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครมากที่สุด คืองบประมาณรายจ่ายประเภทต่าง ๆ ในปีก่อน ๆ เนื่องจากการจัดทำงบประมาณแบบแผนงานทำให้ในการจัดทำงบประมาณยังยึดงบประมาณในปีที่แล้วเป็นหลัก ซึ่งสัดส่วนการงบประมาณดำเนินการมีสัดส่วนสูงและเงื่อนไขของงบประมาณกรุงเทพมหานครที่ห้ามมิให้มีการตั้งงบประมาณมากกว่ารายรับทำให้ลักษณะงบประมาณ ผูกพันกับปีก่อนอยู่มาก

จากข้อมูลทำให้เห็นภาพการจัดสรรงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมว่าการเพิ่มขึ้นของงบประมาณมีความสัมพันธ์กับปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้น และในการพิจารณางบประมาณมีการคำนวณเป็นราคาต่อหน่วย ซึ่งใช้วิธีการวิเคราะห์งบประมาณแบบฐานศูนย์แต่อิงราคาเดิมหรือฐานงบประมาณปีก่อน ๆ

อย่างไรก็ตามปัจจุบันกรุงเทพมหานครได้มีการนำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ มาใช้ซึ่งจะมีการคำนวณต้นทุนที่แท้จริงมากขึ้นและจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดทำงบประมาณเนื่องจากจะมีความชัดเจนมากขึ้นในเรื่องการกำหนดราคาค่าใช้จ่ายซึ่งอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการใช้งบประมาณโดยอิงฐานงบประมาณเดิม

ความสอดคล้องของสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครกับการจัดสรรงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร

สถานการณ์สิ่งแวดล้อมสามารถเป็นตัวชี้วัดประการหนึ่งที่จะแสดงถึงความจำเป็นในการใช้งบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นเพื่อการพิจารณาการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสมผู้ศึกษาจึงได้นำสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครมาศึกษา ร่วมกับการจัดสรรงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร ดังต่อไปนี้

จากตารางที่ 6.5 ข้อมูลตัวเลขงบประมาณรายจ่ายด้านสิ่งแวดล้อมของ กรุงเทพมหานคร ได้จัดสรรงบประมาณให้กับด้านสิ่งแวดล้อมมากเป็นอันดับหนึ่งในตลอดระยะเวลา 5 ปี และมีแนวโน้มในการใช้งบประมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งเป็นตัวชี้วัดได้ว่า กรุงเทพมหานครได้ให้ความสำคัญกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และการพัฒนากรุงเทพมหานครในด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 6.5

งบประมาณรายจ่ายด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-พ.ศ.2550

แผนงาน	ปี พ.ศ.2546 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ. 2547 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ. 2548 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ. 2549 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ. 2550 จำนวน/บาท
ด้านสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร	8,805,606,000 32.61% (มากเป็น อันดับ1 ของ งบทั้งหมด)	9,222,716,200 31.79% (มากเป็น อันดับ1 ของ งบทั้งหมด)	9,326,359,800 30.09% (มากเป็น อันดับ1 ของ งบทั้งหมด)	10,769,644,700 30.72% (มากเป็น อันดับ1 ของ งบทั้งหมด)	12,732,839,900 .32.65% (มากเป็น อันดับ1 ของ งบทั้งหมด)

ในด้านสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมโดยรวมซึ่งผู้ศึกษาประมวลจากรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครและกรมควบคุมมลพิษ (กล่าวไว้ในบทที่ 3) พบว่าสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครโดยรวมมีแนวโน้มที่ดีขึ้น จากปี พ.ศ.2546 -

พ.ศ.2547 ที่สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครเกือบทุกด้านอยู่ในช่วงวิกฤติ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านมลพิษทางอากาศ จำนวนพื้นที่สีเขียวต่อประชากร ปัญหาน้ำเสีย ในช่วงปี พ.ศ.2550 (ปัจจุบัน) สถานการณ์มลพิษโดยรวมดีขึ้นกว่าปี พ.ศ.2546 - พ.ศ.2547 แม้ว่าจะยังคงพบปัญหาฝุ่นละอองในเขตการจราจรหนาแน่นและระบบบำบัดน้ำเสียยังไม่สามารถครอบคลุมในบางพื้นที่ ด้านจำนวนพื้นที่สีเขียวกรุงเทพมหานครมีการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในทุก ๆ ปีตามนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ยกเว้นด้านขยะที่มีแนวโน้มว่าจำนวนมูลฝอยเพิ่มขึ้นทุกปี แต่กรุงเทพมหานครสามารถจัดเก็บได้ทั้งหมด

ดังนั้นเมื่อนำแนวโน้มของงบประมาณรายจ่ายด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร โดยรวมมาเปรียบเทียบกับรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร โดยรวมพบว่ามีความสอดคล้องในลักษณะเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน คือ งบประมาณสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากและสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมโดยรวมดีขึ้นเช่นกัน หากนำงบประมาณรายจ่ายของงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครมาจำแนก ในแต่ละด้านของมลพิษจะพบว่าความสัมพันธ์ของการใช้งบประมาณรายจ่ายและสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ว่าไม่ได้มีความสอดคล้องกันทั้งหมด ซึ่งแสดงได้จากข้อมูลงบประมาณรายจ่ายด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครและรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร แสดงความสัมพันธ์กัน ดังนี้ คือ

1. ปัญหาคุณภาพน้ำ กรุงเทพมหานครประสบปัญหาเรื่องของน้ำเสียในลำคลอง ในปี พ.ศ.2546 - พ.ศ.2547 คุณภาพน้ำในแม่น้ำลำคลองมีสภาพเสื่อมโทรมมาก (สำนักจัดการคุณภาพน้ำ กทม.) พ.ศ.2548 ยังคงมีแนวโน้มน้ำเสียมากขึ้น ปี พ.ศ.2549 กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพน้ำคลอง โดยใช้ตัวชี้วัดคือ ค่าเฉลี่ยของออกซิเจนละลายน้ำ (DO) เพิ่มขึ้น จากการปี พ.ศ.2548-พ.ศ.2550 พบว่า ค่าเฉลี่ยของออกซิเจนสูงกว่าเป้าหมายในทุกปี แม้ว่าจากรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษยังพบปัญหาน้ำเสียในบางพื้นที่ที่ระบบบำบัดน้ำเสียยังไม่ครอบคลุม

อย่างไรก็ตามเรื่องปัญหาน้ำเสียของกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มในทางที่ดีขึ้นจากการปรับปรุงคลองและปริมาณน้ำเสียที่ได้รับการบำบัดเพิ่มมากขึ้น จากในปี พ.ศ.2549 มีการบำบัดน้ำเสียได้ ร้อยละ 40 ในปี พ.ศ. 2550 บำบัดน้ำเสีย ได้ร้อยละ 107.2

ตารางที่ 6.6

งบประมาณรายจ่ายแผนงานควบคุมคุณภาพน้ำและแผนจัดการควบคุมคุณภาพน้ำ
ของกรุงเทพมหานครปีงบประมาณ พ.ศ.2546 - พ.ศ.2550

แผนงาน	ปี พ.ศ. 2546 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ. 2547 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ. 2548 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ. 2549 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ.2550 จำนวน/บาท
แผนควบคุม คุณภาพน้ำ	911,588,400	664,197,000	341,100,100	263,736,000	230,073,500
.แผนการ จัดการ ควบคุม คุณภาพน้ำ	289,131,000	326,833,200	255,865,500	424,452,500	476,146,800
รวม	1,200,719,400	991,030,200	596,965,600	688,188,500	476,146,800

เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนงบประมาณที่ใช้ในการแก้ปัญหาน้ำเสีย พบว่าไม่สัมพันธ์กับสถานการณ์ทั้งหมด งบประมาณด้านการจัดการปัญหาน้ำเสียมีงบประมาณลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ.2546 - พ.ศ.2548 สูงขึ้นในปี พ.ศ.2546 ลดลงในปี พ.ศ.2550

2. ปัญหาน้ำท่วม ปัญหาน้ำท่วมเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นต่อเนื่องเป็นเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและปัญหาการสูบน้ำใต้ดิน ปัญหาน้ำท่วมกรุงเทพมหานครมีความรุนแรงมากน้อยต่างกันในแต่ละปี ตามจุดต่าง ๆ สภาพปัญหาน้ำท่วมที่เกิดขึ้นเนื่องจากปริมาณฝนที่ตกมีปริมาณมากเกินกว่าที่ระบบจะรับได้ จากสถิติของสำนักระบายน้ำ พบว่า มีเหตุการณ์น้ำท่วมในปี พ.ศ. 2546 ปี พ.ศ.2548 และ ปี พ.ศ.2549 ปี พ.ศ. 2548 ปัญหาน้ำท่วมไม่มีความรุนแรงมากนัก แต่มีปัญหาน้ำท่วมมากในปี พ.ศ. 2549 เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลงบประมาณในเรื่องของปัญหาน้ำท่วม

ตารางที่ 6.7

แสดงงบประมาณรายจ่ายแผนงานจัดการการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2550

แผนงาน	ปีพ.ศ.2546 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ. 2547 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ. 2548 จำนวน/บาท	ปีพ.ศ. 2549 จำนวน/บาท	ปีพ.ศ. 2550 จำนวน/บาท
แผนงาน จัดการ ระบบ ระบายน้ำ และแก้ไข ปัญหาน้ำ ท่วม	1,406,108,000	1,508,990,800	1,673,505,500	1,637,634,100	2,241,520,400

เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อม ในเรื่องของปัญหาน้ำท่วม พบความไม่สอดคล้องระหว่างงบประมาณกับสถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่นในปี พ.ศ.2549 มีปัญหาน้ำท่วมมากกว่า ปี พ.ศ.2548 แต่งบประมาณในเรื่องการจัดการระบบระบายน้ำและปัญหาน้ำท่วม ในปี พ.ศ.2549 ได้รับงบประมาณน้อยกว่าปี พ.ศ.2548 อย่างไรก็ตาม งบประมาณแก้ไขปัญหาน้ำท่วมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

3. ปัญหามลพิษอากาศและเสียง จากการสรุปข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ สามารถสรุปได้ว่า ปัญหามลพิษทางอากาศและเสียง มีสถานการณ์ที่ดีขึ้นเรื่อยจากปี พ.ศ.2546 สอดคล้องกับข้อมูลของรายงานผลยุทธศาสตร์ การจัดการสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์พลังงาน ที่พบข้อมูลว่าคุณภาพอากาศและเสียง ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน จากตัวชี้วัด ถนน 39 สาย ในปี พ.ศ.2550 มีคุณภาพอากาศผ่านเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 94 และมีระดับเสียงผ่านเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 97

ตารางแสดงที่ 6.8

งบประมาณในงานควบคุมคุณภาพอากาศและเสียงของกรุงเทพมหานคร

ปีงบประมาณ พ.ศ.2546 - พ.ศ.2550

ลักษณะงาน	ปี พ.ศ. 2546 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ.2547 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ. 2548 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ. 2549 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ.2550 จำนวน/บาท
งานควบคุม คุณภาพ อากาศและ เสียง	11,601,200	28,684,000	12,356,000	60,536,300	46,442,700

เมื่อนำข้อมูลงบประมาณด้านอากาศและเสียงมาเปรียบเทียบกับสถานการณ์ด้านอากาศและเสียงมาเปรียบเทียบกันพบว่ามีความไม่สอดคล้องกัน ด้านสถานการณ์คุณภาพอากาศและเสียงมีแนวโน้มดีขึ้นทุกปี ในขณะที่งบประมาณที่ได้รับจัดสรรในการแก้ปัญหา มีลักษณะลดลง เพิ่มขึ้นสลับกันในแต่ละปี

4. พื้นที่สีเขียว ประเด็นพื้นที่สีเขียวมีความสัมพันธ์ในเรื่องของการแก้ปัญหา มลพิษทางอากาศและปัญหาโลกร้อนซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร ด้วยนโยบายที่ชัดเจนของผู้ว่ากรุงเทพมหานคร และแผนบริหารกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2548 - พ.ศ.2551 ที่พยายามที่จะเพิ่มพื้นที่สีเขียวของกรุงเทพมหานครให้มีอัตราส่วนต่อประชากรให้สูงตามเป้าหมาย คือ 4 ตรม. ต่อประชากร 1 คน จากสถิติข้อมูลของกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครมีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นตามลำดับ ปี พ.ศ.2548 มีพื้นที่สีเขียวต่อประชากร 2.80 ต่อประชากร 1 คน ปี พ.ศ.2549 มีพื้นที่สีเขียวต่อประชากร 3.19 ต่อประชากร 1 คน ปี พ.ศ.2550 มีพื้นที่สีเขียวต่อประชากร 3.39 ต่อประชากร 1 คน เมื่อเปรียบเทียบงบประมาณในแผนพัฒนาสภาวะแวดล้อมและสถานการณ์สิ่งแวดล้อมด้านพื้นที่สีเขียว พบว่า มีลักษณะสอดคล้องกัน คือ จำนวนงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้นทุกปี เหมือนกับพื้นที่สีเขียวที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปีเช่นกัน

ตารางแสดงที่ 6.9

งบประมาณรายจ่ายแผนงานพัฒนาสภาวะแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร

ปีงบประมาณ พ.ศ.2546 - พ.ศ.2550

แผนงาน	ปี พ.ศ. 2546 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ. 2547 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ.2548 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ.2549 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ.2550 จำนวน/บาท
แผนงานพัฒนา สภาวะแวดล้อม	822,855,900	855,346,800	892,594,000	1,166,298,500	1,459,672,900

5. ปัญหาขยะ ปัญหาขยะของกรุงเทพมหานครเป็นปัญหาที่ได้รับการคาดการณ์ว่า จะมีปัญหาที่มีความรุนแรงมากในอนาคต กรุงเทพมหานครพยายามที่จะลดปริมาณขยะให้ลดลง จากรายงานสถานการณ์ขยะของ กทม. พบว่ากรุงเทพมหานครมีปริมาณลดลงในปี พ.ศ.2548 แต่มีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ.2548 - พ.ศ.2550 แต่อย่างไรก็ตามแม้ปริมาณขยะจะเพิ่มขึ้นแต่ กรุงเทพมหานครสามารถเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยได้ทั้งหมด

ตารางที่ 6.10

ปริมาณขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ.2546 - พ.ศ. 2550

ประเภท มลพิษ	ปี พ.ศ.2546 จำนวน/ตัน	ปี พ.ศ.2547 จำนวน/ตัน	ปี พ.ศ.2548 จำนวน/ตัน	ปี พ.ศ. 2549 จำนวน/ตัน	ปี พ.ศ.2550 จำนวน/ตัน
ขยะมูลฝอย	9,340	9,356	8,291	8,473	8,890

ข้อมูล : กรมควบคุมมลพิษ

เมื่อเปรียบเทียบแนวโน้มของงบประมาณรายจ่ายในแผนงานรักษาความสะอาดแล้ว พบว่าค่อนข้างมีความสอดคล้องกัน คือ งบประมาณมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น ยกเว้นในปี พ.ศ. 2548 งบประมาณด้านรักษาความสะอาดยังคงเพิ่มขึ้นแม้ว่าปริมาณขยะจะลดลงจากปี พ.ศ.2547

ตารางแสดงที่ 6.11

งบประมาณรายจ่ายของแผนรักษาความสะอาดของกรุงเทพมหานคร

ปีงบประมาณ พ.ศ.2546 - พ.ศ.2550

แผนงาน	ปี พ.ศ. 2546 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ.2547 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ.2548 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ.2549 จำนวน/บาท	ปี พ.ศ.2550 จำนวน/บาท
แผนรักษา ความสะอาด	4,395,069,400	4,565,963,700	4,700,060,400	5,670,334,600	6,284,532,600

สรุปเมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครกับงบประมาณรายจ่ายด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยรวมมีความสอดคล้องกัน แต่เมื่อจำแนกตามประเภทมลพิษพบว่า ในบางปีงบประมาณไม่มีความสอดคล้องกัน ดังนั้นปัจจัยในเรื่องของสถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่ใช่ปัจจัยเดียวที่กรุงเทพมหานครจะนำมาใช้ในการกำหนดจัดสรรงบประมาณให้กับแผนงานทางด้านสิ่งแวดล้อม

ในประเด็นการเพิ่มขึ้นและลดลงของการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายนี้ จากการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่สำนักงานงบประมาณ กรุงเทพมหานคร เจ้าหน้าที่ฝ่ายการคลังของสำนักสิ่งแวดล้อม และเจ้าหน้าที่ฝ่ายการคลังของสำนักงานเขตจตุจักร ได้รับการอธิบายที่สอดคล้องตรงกันว่า การที่งบประมาณในแต่ละปีเพิ่มขึ้น ลดลง มีหลายปัจจัยที่เป็นตัวกำหนด เช่น แผนการพัฒนาของผู้ว่า แผนพัฒนาของกรุงเทพมหานคร ที่เน้นการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในด้านนั้น ๆ สัดส่วนงบประมาณการลงทุนที่แตกต่างกันในแต่ละปี การเพิ่มขึ้นของเงินเดือนของบุคลากรที่ต้องเพิ่มขึ้นทุกปีอย่างน้อย 6% รวมถึงค่าครองชีพและค่าเงินที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น